

Wetgeving en voorschriften in de bijenteelt

Ternat, 22 maart 2018

Bronnen (1)

- OIE - Wereldorganisatie voor dierengezondheid
 - EG-richtlijnen en -verordeningen
 - Wetten
 - Koninklijke besluiten (KB)
 - Ministeriële Besluiten (MB)
 - Besluit van de Vlaamse Regering (BVR)
 - Burgerlijk Wetboek (BW)
 - Veldwetboek (VWB)
 - Strafwetboek (SWB)
 - Wetboeken inkomstenbelasting, BTW, ...
- ↖ Overzicht is enkel geldig voor Vlaanderen
- ↖ 'Gids voor goede bijenteeltpraktijken'

Gids voor goede Bijenteeltpraktijken

<http://www.konvib.be/hoe-imkeren-pseudo/hoe-imkeren-producten/369-gids-voor-goede-bijenteeltpraktijken.html>

Bronnen (2)

Wereldorganisatie voor diergezondheid of OIE:

- in 1924 opgericht door 28 landen, nadat er in België runderpest was uitgebroken door het importeren van runderen uit Indië.
- de organisatie houdt zich bezig met het verzamelen, analyseren en verspreiden van wetenschappelijke veterinaire informatie. Inmiddels telt de organisatie 167 leden.
- Voorbeeld: verbod om bijen in te voeren uit bepaalde landen om de verspreiding van de kleine bijenkastkever en de tropilaelapsmijt te verhinderen.
- Zie: <http://www.oie.int/en/our-scientific-expertise/specific-information-and-recommendations/bee-diseases/>

Bronnen (3)

Europese richtlijnen en verordeningen:

- ‘Verordening EG’ is dwingend voor alle lidstaten.
- ‘Richtlijn’ is bindend ten aanzien van het te bereiken resultaat.
- betreffen vele aspecten van de bijenteelt, o.a. richtlijn 01/10/2001 over honing, verordening 0852/2004 inzake levensmiddelenhygiëne, ...
- bron van de meeste wetten en KB's over dat onderwerp:
- vb.: richtlijn ‘Honing 0110/2001’ ⇒ KB 19/03/04.
- ↪ <http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=nl>.

Bronnen (4)

Wetten: (komen tot stand in parlement)

- Wet 13/06/11 tot aanvulling van artikel 88, 7°, van het Veldwetboek (afstand bijenkast tot openbare weg)
- Wet 25/03/64 op de (dieren)geneesmiddelen.
- Wet 24/03/87 op de dierengezondheid.
- Wet 28/08/91 op de uitoefening van de diergeneeskunde.
- Wet 25/06/93 betreffende de uitoefening en organisatie van ambulante en kermisactiviteiten.
- Wet 04/02/00 houdende de oprichting van het FAVV.
- Wet 09/12/04 houdende de financiering van het FAVV.

<http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm>

Juridische aard: Wet.

Bronnen (5)

Koninklijke besluiten: (komen tot stand in de regering)

Voorbeelden:

- KB 25/04/88 over de aanwijzing van dierenziekten die vallen onder de toepassing van hoofdstuk III van de Dierengezondheidswet.
- KB 14/11/03 over de autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen.
- KB 19/03/04 betreffende honing.
- KB 24/09/06 betreffende de organisatie van ambulante activiteiten.
- KB 07/03/07 betreffende de besmettelijke bijenziekten.

↪ Lijst van alle besluiten, aan het einde van deze presentatie

↪ <http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm>
Juridische aard: Koninklijk besluit.

Bronnen (6)

Ministeriële besluiten FO: (betrokken minister voorziet in detailmaatregelen):

- MB 19/12/02 betreffende gebruik geneesmiddelen bestemd voor dieren (rol en plichten van dierenarts en verantwoordelijke voor de dieren).
- MB 24/10/05 betreffende de versoepelingen van de toepassingsmodaliteiten van de autocontrole, traceerbaarheid, meldingsplicht en registers in sommige bedrijven (FAVV).
- MB 10/02/06 (wijziging KB 28/02/94) m.b.t. bewaren, op de markt brengen en gebruiken van bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik.

↪ <http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm>
Juridische aard: ⇒ Ministeriële besluiten.

Bronnen (7)

Besluiten van de Vlaamse Regering:

- BVR 23/05/03 Handelingen die vrijgesteld zijn van de medewerking van een architect.
- BVR 28/05/04 tot vaststelling van de samenstelling van het dossier voor de aanvraag van een bouwvergunning.
- BVR 16/07/10 tot bepaling handelingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning nodig is.

↪ <http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm>

Juridische aard: ⇒ Besluit Vlaamse Regering

Bronnen (8)

Veldwetboek:

- VWB, art. 14 Eigendomsrecht op een zwerm.
- VWB, art. 88 en Wet 13/06/11 Afstand van de bijenhal tot de burens.
- VWB, art. 90 (5°) Straffen voor het vrijwillig vernielen, omstoten, toestoppen of openbreken van bijenkorven.
- VWB, art. 90 (6°) Straffen voor het lokken van andermans zwermen
- VWB, art. 91 over straffen voor het herhaald vernielen (1°), vernielen bij nacht (2°) of in bende (3°).

↩ <http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm>

Juridische aard: ⇒ Veldwetboek

Bronnen (9)

Burgerlijk wetboek:

- BW, art. 1382, art. 1383, art. 1384 en art. 1385 over het veroorzaken van schade, vrijwillig of door nalatigheid, en over de aansprakelijkheid ervoor van eigenaars, ouders van kinderen, bazen van werklieden, onderwijzers van kinderen.
- BW, art. 1386 over de aansprakelijkheid van de eigenaar van een gebouw voor schade door instorting.

⇒ <http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm>
Juridische aard: ⇒ Burgerlijk wetboek.

Bronnen (10)

Strafwetboek (1867):

- SWB, art. 463-476 over de bestraffing van diefstal zonder geweld of bedreiging (o.a. van bijen).
- SWB, art. 473-476 over diefstal van huisdieren (⇒ bijen).
- SWB, art. 541 en 563 over het kwaadwillig verwonden of doden van huisdieren (bijen) op een plaats waar ze in eigendom staan of elders.

↪ <http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm>
Juridische aard: ⇒ Strafwetboek.

Bronnen (11)

Wetboek van de BTW:

- BTW-handboek, art. 4, par. 1 (imker die honing verkoopt, is belastingplichtig, want het betreft hier een economische activiteit).

↪ <http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm>

Juridische aard: ⇒ Wetboek van belasting over toegevoegde waarde.

Bronnen (12)

Wetboek van de inkomensbelasting:

- 'Inkomen uit het beheer van een privépatrimonium'.

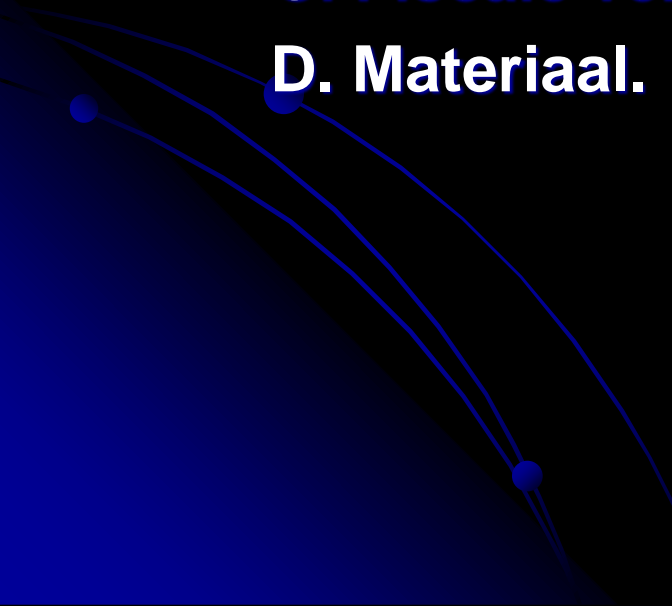
↪ <http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm>
Juridische aard: ⇨ Wetboek van inkomstenbelasting.

Bespreking bronnen

Overzicht wetgeving in functie van een activiteit:

1. Starten met imkeren.
2. Bouwen van een bijenhal.
3. Wat met zwermen?
4. Schade aan de bijen.
5. Schade door de bijen.
6. Honing produceren.
7. Honing verkopen.
8. Transport bijen doorheen Europese lidstaten.
9. Ziektebestrijding.
10. Ziektepreventie.

1. Starten met imkeren (1)

- A. Wettelijke afstanden.**
 - B. Regelgeving Voedselagentschap (FAVV).**
 - C. Fiscale verplichtingen.**
 - D. Materiaal.**
-

1. Starten met imkeren (2)

A. Wettelijke afstanden:

- 20 m afstand tussen bijen en woning of openbare weg
(VWB 07/10/1886, art. 88, 7°).
- 10 m met volledig dichte beschutting van > 2 m
(Wet 13/06/1911 tot aanvulling art. 88, 7°, van het Landelijk Wetboek).

1. Starten met imkeren (3)

Toelichting wettelijke afstanden

- Woning: normale verblijfplaats.
- Openbare weg: Atlas der wegen, spoorwegen en bevaarbare waterlopen (tuinwegen, boswegen, servitudewegen, jaag en trekpaden zijn geen openbare wegen).
- Afstand: kortste vrije vluchtroute van bijenvolk tot woning (vlieggat dichtstbijzijnde bijenvolk tot dichtstbijzijnde buitendeur van woning).

1. Starten met imkeren (4)

B. Regelgeving FAVV (a):

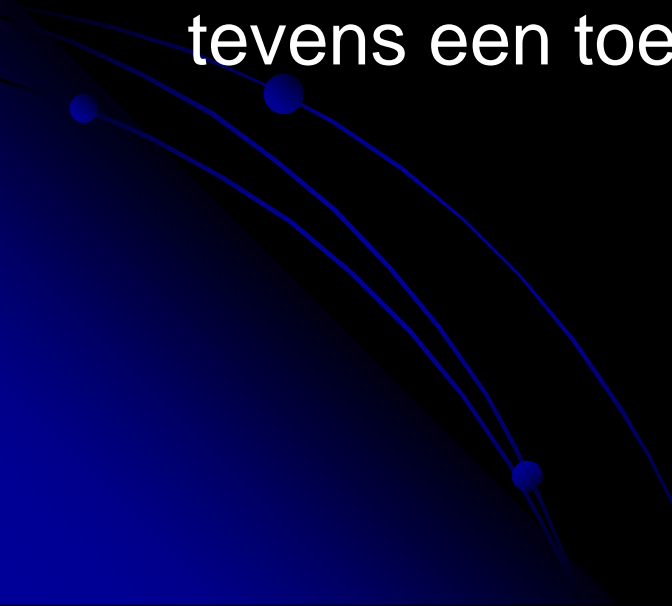
Motivatie : “Imkers produceren voedsel en moeten bijdragen tot veiligheid van voedselketen”

- Imkerij: beroepssector, dierlijke productie, primaire producten.
- Geen heffing voor imkers \leq 24 volken.
- Heffing voor imkers $>$ 24 volken:
 - Jaarlijks (2016: euro 202,06).
 - Volk = 15.000 bijen mét koningin, jaargemiddelde.
- Verplichte registratie voor alle imkers via formulier LCE.

(Wet 09/12/04 – Wet 04/02/00 - KB 16/01/06) - (KB 10/11/05)

B. Regelgeving FAVV (b)

Verplichte registratie

- Alle operatoren die in België actief zijn in de voedselketen dienen gekend te zijn bij het Voedselagentschap, en dus geregistreerd. Voor de uitoefening van bepaalde activiteiten is tevens een toelating of een erkenning vereist.
-

B. Regelgeving FAVV (c)

Registratieprocedure

1. Registratie via modelformulier.
 2. 'Lijst activiteitencodes'.
 3. Consultatie via Foodweb.
- Ga naar: <http://www.afsca.be/erkenningen/>

B. Regelgeving FAVV (d)

■ Erkenningen, toelatingen en registratie

Alle operatoren die in België actief zijn in de voedselketen dienen gekend te zijn bij het Voedselagentschap, en dus geregistreerd. Voor de uitoefening van bepaalde activiteiten is tevens een toelating of een erkenning vereist.

- » [Wetgeving](#)
- » [Model aanvraagformulier voor een registratie, een toelating en/of een erkenning](#)
- » [Erkennings- en toelatingsvoorwaarden](#)
- » **Omzendbrieven**
 - [Omzendbrief van 04/06/2013](#) met betrekking tot slagerijscholen
 - [Omzendbrief van 11/01/2013](#) (PDF) betreffende de door het FAVV verleende erkenningen, toelatingen en voorafgaande registraties
 - [Bijlage 1](#) (PDF) : Activiteiten die het voorwerp uitmaken van een erkenning, toelating of registratie door het Agentschap
 - [Bijlage 2](#) (PDF) : Inrichtingen waarvan de activiteiten onderworpen zijn aan een erkenning door het Agentschap
 - [Bijlage 3](#) (PDF) : Inrichtingen waarvan de activiteiten onderworpen zijn aan een toelating door het Agentschap
- » [Activiteitenlijst \(+ activiteitenfiches\)](#)

[Activiteiten
fiches](#)

Foodweb

[Laat toe operatoren op te zoeken die actief zijn in de voedselketen en laat de operatoren toe hun eigen dossier te raadplegen, zich te registreren bij het FAVV.](#)

...

B. Regelgeving FAVV (e)

■ Activiteitenlijst FAVV (en Activiteiten fiches)

- » De Activiteitenlijst FAVV (XLS) (van toepassing sinds 01/08/2017) bevat de codes en omschrijvingen van alle FAVV activiteiten die gebruikt moeten worden wanneer een operator een aanvraag tot erkenning/toelating/registratie indient bij het FAVV.

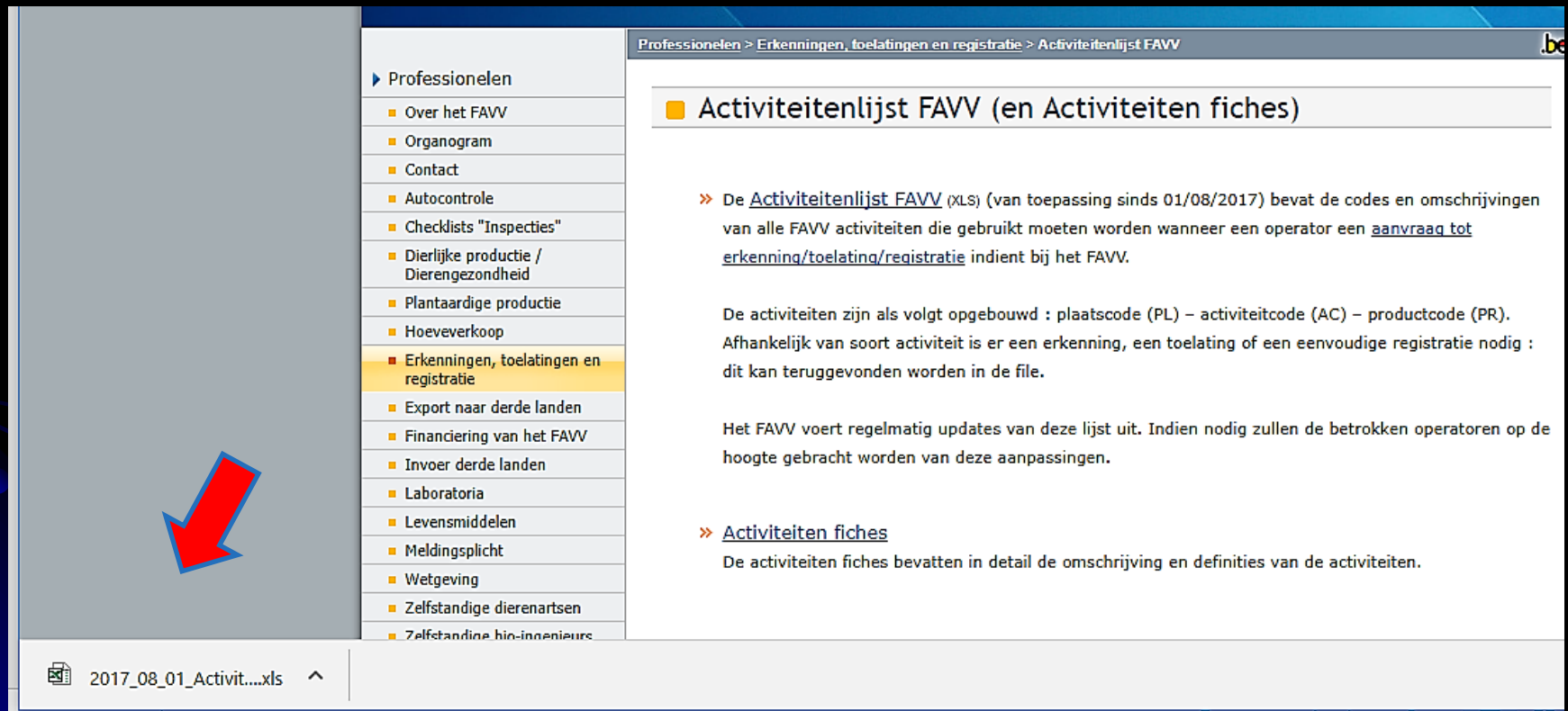
De activiteiten zijn als volgt opgebouwd : plaatscode (PL) – activiteitcode (AC) – productcode (PR).
Afhankelijk van soort activiteit is er een erkenning, een toelating of een eenvoudige registratie nodig :
dit kan teruggevonden worden in de file.

Het FAVV voert regelmatig updates van deze lijst uit. Indien nodig zullen de betrokken operatoren op de hoogte gebracht worden van deze aanpassingen.

- » Activiteiten fiches

De activiteiten fiches bevatten in detail de omschrijving en definities van de activiteiten.

B. Regelgeving FAVV (f)

Professionalen > Erkenningen, toelatingen en registratie > Activiteitenlijst FAVV

■ Activiteitenlijst FAVV (en Activiteiten fiches)

» De [Activiteitenlijst FAVV](#) (XLS) (van toepassing sinds 01/08/2017) bevat de codes en omschrijvingen van alle FAVV activiteiten die gebruikt moeten worden wanneer een operator een [aanvraag tot erkenning/toelating/registratie](#) indient bij het FAVV.

De activiteiten zijn als volgt opgebouwd : plaatscode (PL) – activiteitcode (AC) – productcode (PR). Afhankelijk van soort activiteit is er een erkenning, een toelating of een eenvoudige registratie nodig : dit kan teruggevonden worden in de file.

Het FAVV voert regelmatig updates van deze lijst uit. Indien nodig zullen de betrokken operatoren op de hoogte gebracht worden van deze aanpassingen.

» [Activiteiten fiches](#)

De activiteiten fiches bevatten in detail de omschrijving en definities van de activiteiten.

2017_08_01_Activit....xls ^

B. Regelgeving FAVV (g)

Automatisch opslaan 2017_08_01_Activiteitenboom_internet_NL_v9 (3) [Beveiligde weergave] - Excel Aanmelden

Bestand Start Invoegen Pagina-indeling Formules Gegevens Controleren Beeld Vertel wat u wilt doen

BEVEILIGDE WEERGAVE Let op - bestanden van internet kunnen virussen bevatten. Als u het bestand niet hoeft te bewerken, kunt u beter in de Beveiligde weergave blijven.

ER ZIJN UPDATES BESCHIKBAAR Er kunnen updates voor Office worden geïnstalleerd, maar eerst moet u bepaalde apps afsluiten.

L3 PR1

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
1	Groepering 1	Groep	Groepering 3	Groepering 4	PAP Business Co	Pap Fiche numme	PAP	Plaats Code	Plaats	Activiteit Code	Activiteit	Product Code	Product
2	Bedrijf met dieren	Bijen			PRI658	ACT193	Imker - apicultuur	PL4	Imker	AC64	Productie	PR127	Apicultuurprod
3	Bedrijf met dieren	Bijen			PRI684	ACT192	Imker - houden bij	PL4	Imker	AC28	Houden	PR1	Bijen
4	Bedrijf met dieren	Fokpaarden	Handel		PRI1093	ACT417	Veiling fokpaarder	PL95	Veiling (landbouw	AC120	Maandelijks veilen	PR227	Fokpaarden
5	Bedrijf met dieren	Fokrunderen	Handel		PRI1091	ACT415	Veiling fokrunder	PL95	Veiling (landbouw	AC120	Maandelijks veilen	PR225	Fokrunderen
6	Bedrijf met dieren	Fokvarkens	Handel		PRI1092	ACT416	Veiling fokvarkens	PL95	Veiling (landbouw	AC120	Maandelijks veilen	PR226	Fokvarkens
7	Bedrijf met dieren	Hommels			PRI1036	ACT367	Imker - houden ho	PL42	Landbouwbedrijf	AC28	Houden	PR223	Hommels
8	Bedrijf met dieren	Insecten			PRI1037	ACT366	Kweken van insect	PL42	Landbouwbedrijf	AC28	Houden	PR220	Insecten ander
9	Bedrijf met dieren	Kalveren (vetmest)	Handel		PRI1084	ACT408	Verzamelcentrum	PL103	Verzamelcentrum	AC129	Samenbrengen m	PR165	Kalveren (vetm
10	Bedrijf met dieren	Kikkers, slakken			PRI580	ACT227	Boerderij - kikkers	PL42	Landbouwbedrijf	AC28	Houden	PR82	Kikkers
11	Bedrijf met dieren	Kikkers, slakken			PRI685	ACT228	Boerderij - slakker	PL42	Landbouwbedrijf	AC28	Houden	PR67	Slakken
12	Bedrijf met dieren	Konijnen	Handel		PRI632	ACT230	Verkoop pluimvee	PL42	Landbouwbedrijf	AC100	Verkoop op de ma	PR193	Pluimvee of la
13	Bedrijf met dieren	Konijnen			PRI1098	ACT155	Boerderij - slachte	PL42	Landbouwbedrijf	AC2	Slachten en uitsla	PR84	Lagomorfen
14	Bedrijf met dieren	Konijnen			PRI585	ACT199	Boerderij vervaard	PL42	Landbouwbedrijf	AC43	Vervaardiging voor	PR8	Mengvoeders v
15	Bedrijf met dieren	Konijnen			PRI679	ACT86	Veehandelaar zon	PL63	Handelaar	AC19	Rechtstreeks en o	PR199	Dieren andere
16	Bedrijf met dieren	Konijnen			PRI688	ACT200	Boerderij vervaard	PL42	Landbouwbedrijf	AC43	Vervaardiging voor	PR13	Mengvoeders r
17	Bedrijf met dieren	Konijnen			PRI784	ACT201	Boerderij vervaard	PL42	Landbouwbedrijf	AC43	Vervaardiging voor	PR12	Mengvoeders r
18	Bedrijf met dieren	Konijnen			PRI928	ACT226	Boerderij - konijne	PL42	Landbouwbedrijf	AC28	Houden	PR84	Lagomorfen
19	Bedrijf met dieren	Lama's, alpaca's			PRI631	ACT229	Boerderij - lama's	PL42	Landbouwbedrijf	AC28	Houden	PR24	Andere tweeho
20	Bedrijf met dieren	Lama's, alpaca's			PRI688	ACT200	Boerderij vervaard	PL42	Landbouwbedrijf	AC43	Vervaardiging voor	PR13	Mengvoeders r
21	Bedrijf met dieren	Landbouwhuisdie	Handel		PRI1088	ACT412	Openbare plaats L	PL98	Openbare plaats	AC118	Samenbrengen m	PR22	Landbouwhuis
22	Bedrijf met dieren	Paarden en ander	Handel		PRI1075	ACT399	Handelaarstal een	PL34	Handelaarstal	AC118	Samenbrengen m	PR156	Eenhoeveigen

Gereed versie **lijst activiteiten** 100%

B. Regelgeving FAVV (h)

» ACT 190	Erkenning	9.3	Embryoteam waardachtigen (intracommunautair)	4	19/04/2017
» ACT 191	Erkenning	3.3	Vismijn	4	06/02/2017
» ACT 192	Registratie	R	Imker - houden bijen	2	23/05/2014
» ACT 193	Registratie	R	Imker - apicultuurproducten	3	18/04/2016
» ACT 194	Erkenning	17.1	Tuinaannemer	3	21/03/2017
» ACT 195	Erkenning	15.1	Laboratorium schadelijke organismen	3	21/03/2017

» [ACT 196](#) Registratie R Vergoedingsrechten 2 17/03/2017

B. Regelgeving FAVV (i)

Foodweb

■ Erkenningen, toelatingen en registratie

Alle operatoren die in België actief zijn in de voedselketen dienen gekend te zijn bij het Voedselagentschap, en dus geregistreerd. Voor de uitoefening van bepaalde activiteiten is tevens een toelating of een erkenning vereist.

- » [Wetgeving](#)
- » [Model aanvraagformulier voor een registratie, een toelating en/of een erkenning](#)
- » [Erkennings- en toelatingsvoorwaarden](#)
- » **Omzendbrieven**
 - [Omzendbrief van 04/06/2013](#) met betrekking tot slagerijscholen
 - [Omzendbrief van 11/01/2013](#) (PDF) betreffende de door het FAVV verleende erkenningen, toelatingen en voorafgaande registraties
 - [Bijlage 1](#) (PDF) : Activiteiten die het voorwerp uitmaken van een erkenning, toelating of registratie door het Agentschap
 - [Bijlage 2](#) (PDF) : Inrichtingen waarvan de activiteiten onderworpen zijn aan een erkenning door het Agentschap
 - [Bijlage 3](#) (PDF) : Inrichtingen waarvan de activiteiten onderworpen zijn aan een toelating door het Agentschap
- » [Activiteitenlijst \(+ activiteitenfiches\)](#)

[Activiteiten fiches](#)

Foodweb

[Laat toe operatoren op te zoeken die actief zijn in de voedselketen en laat de operatoren toe hun eigen dossier te raadplegen, zich te registreren bij het FAVV.](#)

...

B. Regelgeving FAVV (j)

■ Foodweb

Als **operator** in de voedselketen kunt u met Foodweb **uw eigen dossier** raadplegen en al uw voorgaande aangiftes en facturen. U kunt via deze weg ook een aanvraag indienen om uw activiteiten in de voedselketen te registreren of te wijzigen.

Om te weten wat u concreet hiervoor moet doen, raadpleeg de [handleiding voor operatoren](#) (PDF) **-NEW-**

Om u als operator bij Foodweb aan te melden, moet u zich identificeren.

Meer informatie over hoe u zich moet identificeren vindt u in de [FAQ](#) (PDF).

Aanmelden bij de toepassing

Via het [publieke gedeelte van Foodweb](#) kunt u ook nagaan of uw leveranciers gekend zijn bij het FAVV. Dit publieke gedeelte is voor iedereen toegankelijk (geen password nodig). [Meer info?](#)

B. Regelgeving FAVV (k)

Opzoeking operatoren

Opzoekingscriteria

Operatornummer :

Benaming :

Type inrichting : [Selecteren...](#)

Postcode :

Gemeente :

Provincie :

Straatnaam :

- Erkenning
- Toelating
- Smiley
- Actieve autocontrolestatus
- Exploitant

Erkenningsnr./toelatingsnr. :

α

Smiley nr. :

1. Starten met imkeren (5)

C. Fiscale verplichtingen (a):

- **Wetboek van de Inkomstenbelasting**
(Beheer privépatrimonium)
 - Belastingdienst moet winst aantonen.
 - Indicatieve grens: ± 30 volken en enkel honingverkoop.
- **BTW** (BTW-Wetboek, art 4, par.1; KB 15/09/70):
Imker die honing verkoopt, is een belastingplichtige landbouwondernemer en geniet desgewenst van bijzondere regeling ingesteld door art. 57 van BTW-Wetboek).
- Inschrijving in Kruispuntbank Ondernemingen.
- Toepassing: als imker bijenproducten verkoopt. Ook koninginnen/volken.
- Tarief verschilt: honing 6%, koninginnen en volken 21%.

1. Starten met imkeren (6)

Fiscale verplichtingen (b)

BTW (1)

Drie mogelijke stelsels:

1. Normale BTW-regeling.
2. Vrijstelling voor kleine ondernemingen.
3. Bijzondere landbouwregeling.

1. Starten met imkeren (7)

C. Fiscale verplichtingen (c)

BTW (2)

1) Normale BTW-regeling:

- Verkoop van producten op markten, van deur tot deur, in een winkel ...
- Beheer van inkomende en uitgaande facturen.
- Verkoop aan particulieren inschrijven in dagontvangstenboek.
- Factuur opstellen voor BTW-belastingplichtige klanten.
- Elke maand of trimester BTW-aangifte invullen.
- Jaarlijks lijst opstellen van BTW-plichtige klanten.
- Mogelijkheid betaalde BTW te recupereren.

1. Starten met imkeren (8)

C. Fiscale verplichtingen (d)

BTW (3)

2) Vrijstellingsregeling voor kleine ondernemingen:

- Verkoop van producten op markten, van deur tot deur, in winkel, ...
 - Jaarlijkse omzet < 25.000 euro.
 - Geen BTW innen op hun facturen, geen BTW aftrekken op hun aankopen.
 - Geen aftrek mogelijk van betaalde BTW.
- ⇒ <http://financien.belgium.be/nl/ondernemingen/btw/btw-plicht/vrijstellingsregeling/>.

Starten met imkeren (9)

C. Fiscale verplichtingen (e)

BTW (4)

3) Bijzondere landbouwregeling:

- Verkoop thuis van niet-verwerkte landbouwproducten.
 - Betaalde BTW = ontvangen BTW.
 - Geen facturen, geen aangifte, geen betaling van BTW.
 - Terugbetaling betaalde BTW via forfaitaire compensaties (op aankoopborderel BTW-plichtige klanten: 6%).
 - Financieel vaak nadeliger dan normaal BTW-stelsel.
- ⇒ <http://financien.belgium.be/nl/ondernemingen/btw/btw-plicht/landbouwregeling/>.

1. Starten met imkeren (9)

D. Materiaal – nieuw (volgens 'Gids'):

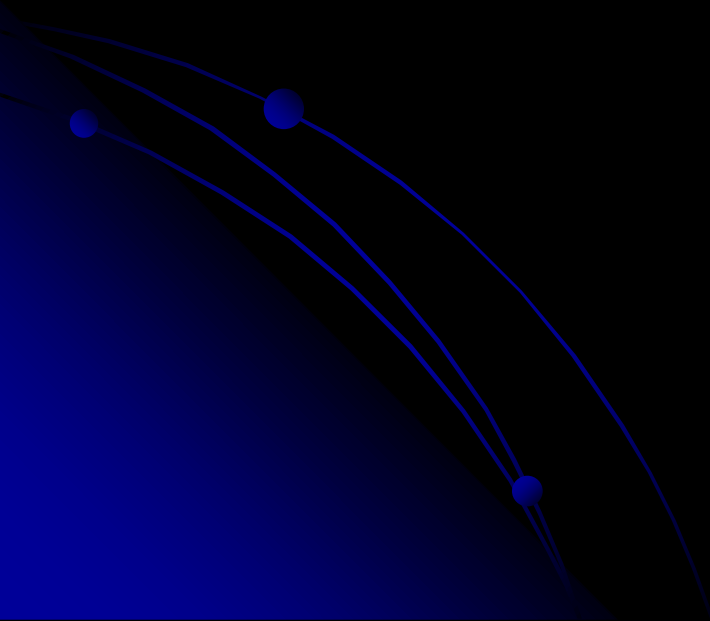
HACCP - principe: Hazard Analysis and Critical Control Points -
Gevarenanalyse en kritieke controlepunten

- Hout: geen toxische beschermingsmiddelen gebruiken.
- Plastiek: voedingskwaliteit voor delen in contact met bijen.
- Draad: inox (zeker wanneer hergebruikt na smelten van was).
- Was:
 - Aankoop: idealiter attest verkoper van was onder schadelijke grens van acariciden en antibiotica.
 - Broedramen niet gebruiken in hoogsels.
- Inschrijven in register 'Aankoop/Verkoop'.

(Herinnering: enkel voor wie bijenproducten verkoopt.)

2. Een bijenhal bouwen (1)

- A. Bijenhal in zij- of achtertuin.
- B. Landbouwgebied.

2. Een bijenhal bouwen (1)

A. Bijenhal in zij- of achtertuin.

Geen vergunning nodig als de hal:

- vrij staat in de zijtuin tot op 3 m van de perceelsgrens of in de achtertuin tot op 1 m ervan.
 - een grondoppervlak heeft dat kleiner is dan 40 m² (andere bijgebouwen in mindering nemen).
 - lager dan 3,5 m.
- ⇒ bouw dan ook vrij van tussenkomst van een architect.

(BVR 16/07/2010, art. 2.1)

2. Een bijenhal bouwen (2)

Andere gevallen:

- Stedenbouwkundige vergunning nodig (nu 'omgevingsvergunning').
- Ontvoogde gemeenten kennen vergunning zelf toe. In principe is elke gemeente ontvoogd.

Opvolging:

<https://www.ruimtevlaanderen.be/NL/Algemeen/Home/Nieuwsberichten/articleType/ArticleView/articleId/8907>

- Tussenkost architect noodzakelijk.

2. Een bijenhal bouwen (3)

B. Landbouwgebied

- Geen stedenbouwkundige vergunning nodig als hal ligt in een agrarisch gebied in de ruime zin.
- Agrarisch gebied?
- “Elk gebied, hoofdzakelijk bestemd voor de landbouw, ook als het onderworpen is aan bijzondere voorwaarden”.

(BVR 16/07/2010, art. 5.7)

3. Wat met zwermen? (1)

Eigendomsrecht is geregeld door:

- VWB art. 14: 'De eigenaar van een bijenzwerm heeft het recht er opnieuw bezit van te nemen, zolang hij niet opgehouden heeft hem te volgen of terug te vorderen. Anders behoort de zwerm toe aan de eerste bezitnemer en, bij gebreke van een eerste bezitnemer, aan hem die de eigendom of het genot heeft van de grond waarop de zwerm zich heeft neergezet.'

3. Wat met zwermen? (2)

Eigendomsrecht is geregeld door (vervolg):

- VWB art. 90: 'Worden gestraft met geldboete van vijftien tot vijftwintig frank en met gevangenisstraf van één dag tot zeven dagen of met een van die straffen alleen: zij die een zwerm op hun goed lokken en hem niet binnen de 24 u. teruggeven als de eigenaar hem opeist'.
- BW art. 546: '... huur van een (on)roerende zaak geeft recht op alles wat deze voortbrengt ...' ('recht van natrekking').
 - ↪ genotrecht op zwerm door huurder van bijenvolk.

3. Wat met zwermen? (3)

Toelichting:

- “Niet op houden te volgen”:
 - Bij betwisting: bewijs door tegenpartij.
 - Eigendom bewijzen: getuigen, gemerkte koningin, ...
 - Betreden andermans eigendom om zwerm te vangen:
 - Toelating nodig van eigenaar.
 - Weigering: politie bemiddelt, vonnis politierechter of vrederechter kan nodig zijn.
 - schade aan eigendom moet worden vergoed.
 - Zwerm trekt in bij bestaand bijenvolk:
 - in principe is schadevergoeding verplicht.
- ↪ Gids: inschrijven in register (KB 14/11/03).

4. Schade door bijen of imker (1)

Burgerlijk wetboek

- BW, art.1382: daden waardoor aan een ander vrijwillig of onvrijwillig schade wordt berokkend.
Vb. vertrappelde groenten bij buurman na recuperatie van zwerm.
- BW, art.1383: dezelfde feiten door nalatigheid of onvoorzichtigheid.
Vb. besmette ramen laten rondslingeren.
- BW, art.1384: aansprakelijkheid ouders, bazen en onderwijzers voor daden van respectievelijk hun kinderen, dienstboden of leerlingen.
Vb. minderjarig kind imker beschadigt omheining bij recuperatie van zwerm.

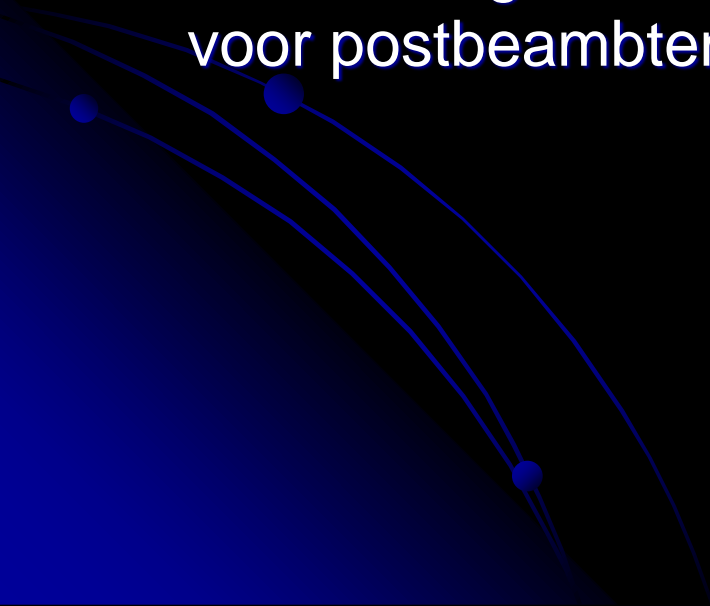
4. Schade door bijen of imker (2)

Burgerlijk wetboek (vervolg):

- BW, art.1385: aansprakelijkheid van eigenaar van dier voor schade die het rechtstreeks of onrechtstreeks veroorzaakt.
Vb. voorbijganger buiten eigendom imker gestoken door zijn zwerm (bewijs!).
- BW, art.1386: aansprakelijkheid van eigenaar gebouw voor schade door instorting te wijten aan verzuim van onderhoud of bouwgebrek.
Vb. bijenhal stort in en kwetst een derde.

4. Schade door bijen of imker (3)

Andere:

- SWB, art.473-476: 'diefstal' door bijen bij derden (gewild of ongewild uitlokken van roverij).
 - KB 27/04/07: bijen die via de post verstuurd worden, moeten in gesloten doosjes zitten die alle gevaar uitsluit voor postbeambten.
-

4. Schade door bijen of imker (4)

Verzekering tegen schade

- ↪ Verzekeringspolis die imkerverenigingen afsluiten voor hun leden.
- ↪ Verzekering rechtsbijstand.
- ↪ Meer info op website:
<http://www.konvib.be/imkerwereld/imkerwereld-verzekering.html>

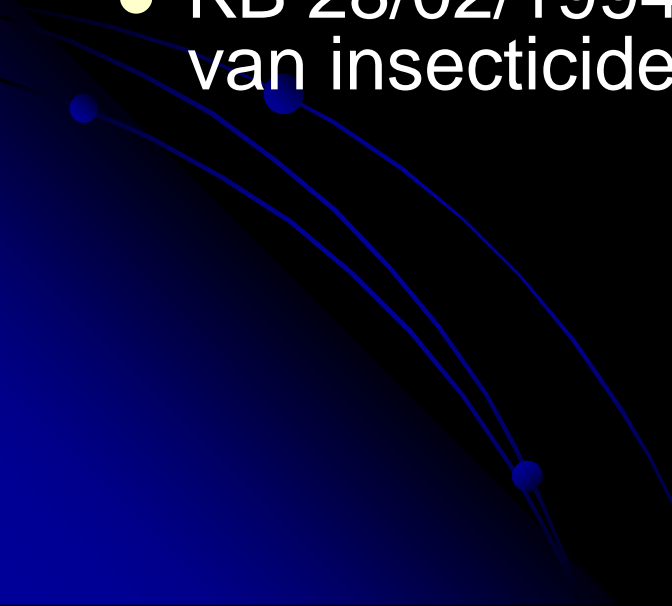
5. Schade aan bijen of imker (1)

Burgerlijk wetboek

- BW, art.1382: daden waardoor aan een ander vrijwillig schade wordt berokkend, moeten vergoed worden.
- BW, art.1383: dezelfde feiten door nalatigheid of onvoorzichtigheid.
- BW, art.1384: aansprakelijkheid van ouders, bazen en onderwijzers voor respectievelijk hun kinderen, dienstboden en leerlingen.
- BW, art.1385: aansprakelijkheid van eigenaar van dier voor schade die het veroorzaakt.

5. Schade aan bijen of imker (2)

Burgerlijk wetboek (vervolg)

- BW, art.1386: aansprakelijkheid van eigenaar van gebouw voor schade veroorzaakt door instorting wegens gebrek aan onderhoud.
 - KB 28/02/1994: schade door onwettig gebruik van insecticiden.
-

5. Schade aan bijen of imker (3)

Andere:

- SWB, art.463-467: diefstal zonder geweld (ook van bijen).
- SWB, art.541 en 563: kwaadwillig verwonden of doden van huisdieren (bijen zijn in deze context huisdieren).
- VWB, art.90 (5°): vrijwillig vernielen, omstoten, toestoppen of openbreken van bijenkorven.
- VWB, art.91: herhaald vernielen, vernielen bij nacht of in bende.

5. Schade aan bijen of imker (4)

Spuitschade:

⇒ “Draaiboek bij acute vergiftiging van honingbijen door pesticiden”:

onderzoek, analyses, bijstand, ... via FAVV.

- Meer info:

<http://www.favv-afsca.be/bijenteelt/dierengezondheid/#draaiboek>

- Enkel voor geregistreeerde imkers!

6. Honing produceren (1)

Imker die honing produceert om te verkopen heeft aantal verplichtingen voortvloeiend uit o.a. KB 14/11/03 en MB FO 24/10/05:

- a. Opzetten van systeem van autocontrole (HACCP).
- b. Organiseren van traceerbaarheid van zijn product.
- c. Meldingsplicht als zijn product schadelijk is voor de volksgezondheid.
- d. Register inzake maatregelen ter beheersing van gevaren m.b.t. levensmiddelen.
- e. Naleven van de maatregelen rond levensmiddelenhygiëne.

⇒ Herinnering: bijenteelt behoort tot sector Dierlijke productie!

6. Honing produceren (2)

a. Autocontrole: (KB 14/11/2003)

‘Geheel van maatregelen die imker neemt om ervoor te zorgen dat de producten onder zijn beheer’:

- Voldoen aan de wettelijke voorschriften inzake voedselveiligheid.
- Voldoen aan de wettelijke voorschriften inzake kwaliteit van producten.

Geen eigen risicoanalyse/HACCP vereist als hij zich baseert op de ‘Gids voor goede imkerpraktijken’.

↪ Alle documenten i.v.m. autocontrole vijf jaar bewaren.

6. Honing produceren (3)

b. Traceerbaarheid (MB FO 24/10/2005)

‘Bedrijven moeten geïdentificeerd zijn en hun coördinaten geregistreerd bij het FAVV’ (imker die honing verkoopt wordt beschouwd als dergelijk bedrijf).

- Te organiseren:
 - Systeem om ontvangen producten te registreren.
 - Systeem om voortgebrachte producten te registreren.
 - Systeem om verband te leggen tussen beide.
- ↳ Alle documenten i.v.m. traceerbaarheid 5 jaar bewaren.

6. Honing produceren (4)

c. Meldingsplicht (KB 14/11/2003)

- Imker verwittigt FAVV direct als er redenen zijn om aan te nemen dat ingevoerde, geproduceerde of verdeelde producten schadelijk kunnen zijn voor gezondheid van mens, dier of plant.
- Imker stelt FAVV in kennis van maatregelen getroffen om risico's te voorkomen.

6. Honing produceren (5)

d. Register 'Oogsten van honing'

- Adres lokaal, datum en identificatie van verschillende oogsten, hoeveelheid.
- Manier van oogsten en desgevallend gebruikt afweermiddel.
- Samenstelling van mengloten, hoeveelheden, ...

(KB 14/11/2003)

6. Honing produceren (6)

e. Naleven voorschriften voor voedselhygiëne (a)

- ⇒ “Europees streven naar een hoog beschermingsniveau van het menselijk leven.”
- Verordening (EG) nr. 852/2004:
 - jaarlijkse productie < 24 volken (meer zie: 853/2004),
 - Bijlage I : primaire producten (honing, stuifmeel, koninginnenbrij).
 - Bijlage II: niet-primaire producten (honing in peperkoek, nougat, choco, ...).
- ⇒ terug te vinden in Gids voor goede bijenteeltpraktijken.

6. Honing produceren (8)

e. Naleven voorschriften voor voedselhygiëne (b)

Voorwaarden bijlage I – Verordening (EG) nr. 852/2004:

- Controle over mogelijke verontreinigingen via lucht, water en bodem, diergeneesmiddelen, pesticiden, ...
- Hygiëne infrastructuur en uitrusting.
- Drinkwater gebruiken voor reiniging materiaal.
- Persoonlijke gezondheid: besmettelijke ziekten!
- Voorkomen dat organismen verontreiniging veroorzaken.
- Diergeneesmiddelen gebruiken volgens wetgeving.
- ... zie verder 'Gids voor goede imkerpraktijken'.

6. Honing produceren (7)

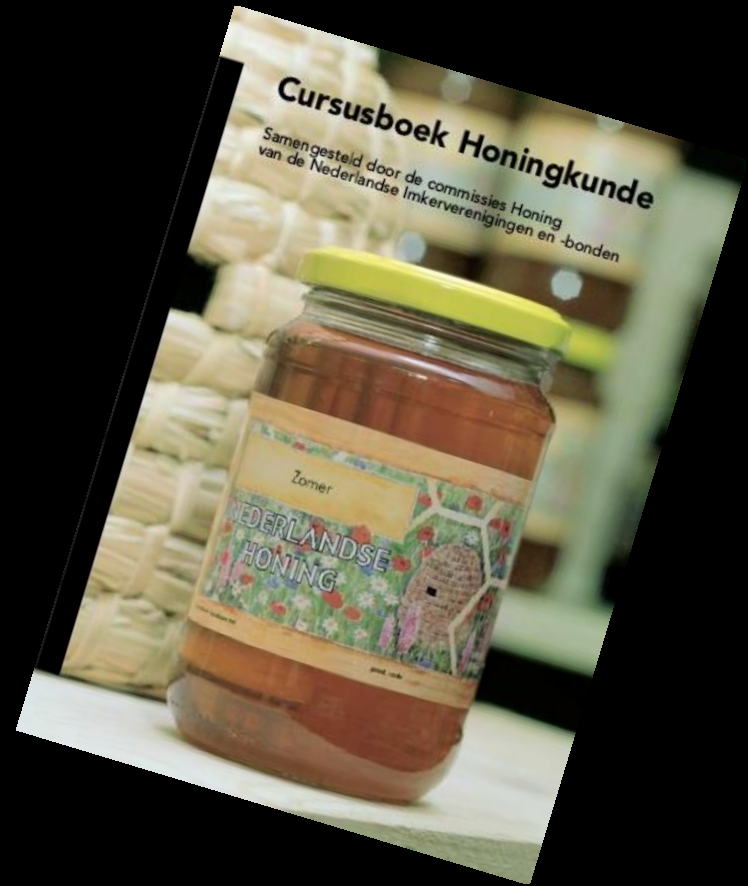
e. Naleven voorschriften voor voedselhygiëne (c)

Belgische wetgeving:

- KB 13/07/2014 Levensmiddelenhygiëne
- KB 07/01/2014 Levering kleine hoeveelheden primaire productie aan eindgebruiker:
 - Honing van eigen bijen.
 - Jaarlijks hoeveelheid < jaarlijkse productie 24 volken.
 - Producent voldoet aan vereisten van bijlage I bij de Verordening (EG) nr. 852/2004 (hygiëne, zie volgende dia).

6. Honing produceren (9)

Cursusboek 'Honingkunde'

<http://www.bijenhouders.nl/files/pdf/Honingcursusboek.pdf>

7. Honing verkopen (1)

Definitie van honing

‘Natuurlijke zoete stof die door de bijensoort *Apis mellifera* wordt bereid uit bloemennectar of uit afscheidingsproducten van plantensapzuigende insecten, welke grondstoffen door de bijen worden vergaard, verwerkt door vermenging met eigen specifieke stoffen, gedeponeerd, gedehydreerd, en in de honingraten opgeslagen en achtergelaten om te rijpen’.

- KB 19/03/2001 – (art. 1)

7. Honing verkopen (2)

Onderscheid soorten honing:

- Volgens oorsprong: bloemenhoning, nectarhoning, honingdauw-honing.
- Volgens wijze van productie/presentatie: raathoning, brokhoning, lekhoning, slingerhoning, pershoning, gefilterde honing.
- Bakkershoning: geschikt voor industrieel gebruik of die een vreemde smaak heeft, begonnen is te gisten of oververhit is.

7. Honing verkopen (3)

Kenmerken en samenstelling van honing ^(a)

Vereiste criteria (KB 19/03/2004):

- vrucht- + druivensuiker samen: nectarhoning > 60%, honingdauwhoning > 45%;
- sacharose: algemeen < 5% maar witte acacia < 10%, lavendel en bernagie < 15%, ...
- vocht: algemeen < 20%, Calluna < 23%, ...
- niet in water oplosbare stoffen (pollen): < 0,1g per 100 g, ...
- elektrische geleiding: bloemenhoning < 0,8 mS/cm) uitz. tamme kastanje, linde, ...; honingdauwhoning > 0,8 mS/cm.

7. Honing verkopen (4)

Kenmerken en samenstelling van honing (b)

- diastasegetal (>8 schaal van Schade), HMF (<40mg/kg), ... (diastase of amylase).
- noch toevoeging, noch onttrekking van stoffen, ... meer details in artikel 6 van KB 19/03/2004.
- noch residuen, noch antibiotica, noch sulfonamiden (KB's 13/03/00 en 20/07/04, Advies Wetenschappelijk comité FAVV).

7. Honing verkopen (5)

Etikettering

- Verkoopbenaming: honing, bloemenhoning, nectarhoning, honingdauwhoning.
- Houdbaarheid: max. 2 jaar na inpotten (t.m.h. tot einde (jaar)).
- Bewaarvoorwaarden: $<15^{\circ}\text{C}$ (11°C indien vochtgehalte $> 18\%$).
- Nettogewicht.
- Naam en adres imker.
- Land van herkomst.
- Lotnummer (traceerbaarheid).
- Mogelijk: geografische of botanische oorsprong (bewijs!).
- Aanwezigheid GGO-stuifmeel $> 0,9\%$ gewicht honing.

(KB 13/09/1999, KB19/03/2004).

7. Honing verkopen (6)

Verpakking (KB 28/12/79, KB 11/05/02) (a)

- Geschikt voor levensmiddelen, geschikt voor eet- en drinkwaren, plasticverpakking: symbool met glas en vork (KB 11/05/92).
- Verpakking moet schoon zijn en in goede staat verkeren.
- Maximaal toelaatbare afwijking in minus op gewicht (3%/500g).

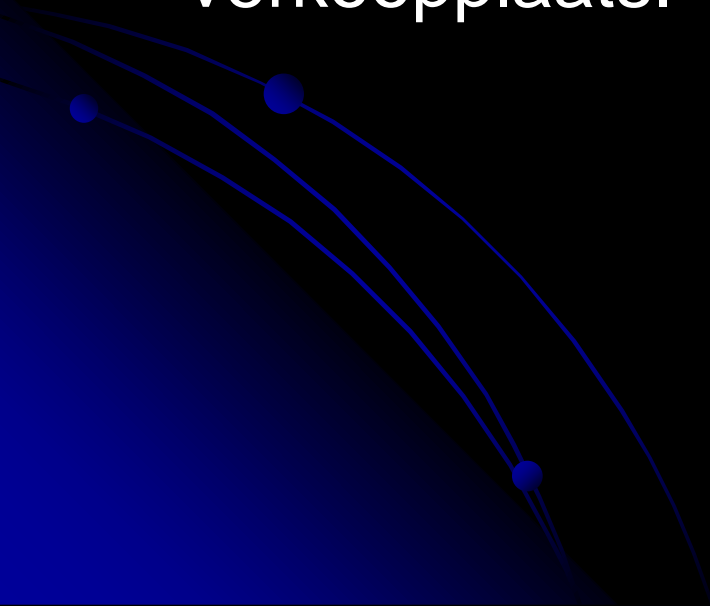
7. Honing verkopen (7)

Verpakking – vervolg ^(b)

- Hoogte van tekst die de nominale hoeveelheid uitdrukt (4 mm/500g).
- Verpakkingen die aan de voorschriften voldoen, mogen EG-teken '€' dragen (hoogte min. 3 mm).
- **Reclame** (KB 17/04/80):
Verboden woorden: 'hygiëne', 'medisch', 'ziek', 'ziekte', 'biologisch', 'organisch', 'reform', ... (ook geen afbeeldingen die dat suggereren).

7. Honing verkopen (8)

Ambulante activiteiten (KB 24/09/06)

- Occasionele verkopen (honing niet geproduceerd om te worden verkocht).
 - Activiteit toegelaten door burgemeester verkoopplaats.
-

7. Honing verkopen (9)

Ter herinnering ^(a):

- regels voor Hygiëne uit *Gids voor goede imkerpraktijken* strikt naleven.
- beschikken over BTW-nummer en een regeling naar keuze maken
(vrijgestelde onderneming, bijzonder landbouwforfait, normale BTW-regeling).
Inschrijving Kruispuntbank Ondernemingen.
- Registratie FAVV verplicht.

7. Honing verkopen (10)

Samenvatting verkoopplaatsen

- **Thuis**
BTW-nummer. Registratie FAVV.
- **Ambulant sporadisch (schoolfeest, ...)**
BTW-nummer. Registratie FAVV.
- **Ambulant continu (markten, winkels, ...)**
BTW-nummer, ondernemingsnummer, leurderkaart (vb. openbare markten). Registratie FAVV.

7. Honing verkopen (11)

Register 'Aankopen en verkopen'

- Verkoop honing (enkel) aan handelaars: datum, naam koper, hoeveelheid, identificatie lot, leveringsplaats.
- Aankoop honing: datum, identificatie verkoper, honing, hoeveelheden.

(KB 14/11/03).

8. Transport bijen* naar Europese lidstaten

Gezondheidscertificaat nodig via LCE (richtlijn 92/65/EEG).

- Door officiële dierenarts (FAVV) - Voorwaarden:
 - bijen* uit gebied vrij van Amerikaans vuilbroed.
 - bijen* uit gebied met een straal van ten minste 100 km zonder kastkever of tropilaelapsmijt.
 - visueel onderzoek m.b.t. opsporing van de kleine bijenkastkever en tropilaelapsmijt.
- Eén certificaat per bestemming. Snelle procedure: aanvraag voor 12 u. ⇒ dierenarts volgende dag ter plaatse.

* 'Bijen': koninginnen, werksters, broed, voor commerciële (verkoop buitenland) en niet-commerciële redenen. Ook: bevruchtingseilanden, transhumance, ...

⇒ Meer info: <http://www.favv-afsc.fgov.be/bijenteelt/dierengezondheid/#verkeer>.

9. Ziektebestrijding (1)

Basis:

- **Dierengezondheidswet 24/03/87.**
 - **Wet op uitoefening dierengeneeskunde 28/08/91.**
'Enkel dierenarts kan geneesmiddel voorschrijven'.
'Enkel dierenarts kan ziekte diagnosticeren'.
 - **Wet op geneesmiddelen 25/03/64.**
'Enkel apotheker kan geneesmiddelen afleveren'.
- ⇒ Koninklijke besluiten die erop volgden.

9. Ziektebestrijding (2)

Voorbeelden KB's

- **Dierengezondheidswet 24/03/87:**

KB 25/04/88: aanduiding besmettelijke bijenziekten.

KB 24/03/07: bestrijdingsmodaliteiten van deze ziekten gewijzigd door KB 18/06/14.

- **Wet op uitoefening diergeneeskunde 28/08/91:**

KB 29/06/99: instelling cascadesysteem.

KB 19/12/02: verantwoordelijke voor dieren houdt register van toegediende geneesmiddelen.

- **Wet op geneesmiddelen 25/03/65:**

KB 21/01/09: verzamelen van bestellingen verboden; aflevering persoonlijk aan verantwoordelijke dieren.

9. Ziektebestrijding (3)

Controlerende autoriteiten

- Voedselagentschap (FAVV).
 - Geneesmiddelenagentschap (FAGG).
 - FOD Gezondheid – Dieren en planten.
-

9. Ziekebestrijding (4)

Basisregel (KB 07/03/07, KB 13/02/09):

Elke imker moet zich registreren bij zijn LCE (FAVV).

- 2000 Antwerpen: Italiëlei, 124, bus 92, tel. 03 202 27 11, Info.ANT@favv.be.
- 1515 Leuven: Greenhill campus, Interleuvenlaan 15 blok E , Researchpark Haasrode, Leuven, tel. 016 39 01 11.
- 3500 Hasselt: Kempische Steenweg 297 bus 4, tel. 011 26 39 84 - Info.LIM@favv.be.
- 9050 Gent: Zuiderpoort - Blok B 10de verd. Gaston Crommenlaan 6 / 1000, tel. 09 210 13 00 - Info.OVL@favv.be
- 8200 Brugge: AIPM, Koning Albert I laan 122, tel. 050 30 37 10 - Info.WVL@favv.be.

9. Ziekebestrijding (4bis)

Verdeling activiteiten LCE:

9. Ziekebestrijding (5)

Volken niet opgesteld zijn bij imker thuis (a)

⇒ Identificatie verplicht:

- Als terrein niet grenst aan de woning van de imker, moeten volken steeds identificeerbaar zijn.
- de naam en het adres van de eigenaar moeten aangebracht zijn op de toegangspoort tot het terrein.
- anders moeten deze gegevens in leesbare en onuitwisbare letters aangebracht worden op alle kasten van de stand.

KB 07/03/2007 – art. 5, KB 27/01/2009, KB 18/06/2014

9. Ziekebestrijding (6)

Volken niet opgesteld zijn bij imker thuis (b)

- Indien een kolonie niet in overeenstemming is met de bepalingen van artikel 5 en verdacht aangetast is of verdacht besmet is met één van de in artikel 1 genoemde ziekten, gaat het Agentschap over tot monsternamen en de nodige onderzoeken. Indien het klinisch onderzoek, al dan niet bevestigd door een laboratoriumonderzoek, de aanwezigheid van één van de in artikel 1 genoemde ziekten bevestigt, beveelt het Agentschap de vernietiging van de aangetaste kolonies zonder vergoeding van de imker.”

9. Ziekebestrijding (7)

Volken niet opgesteld zijn bij imker thuis (c)

- Indien een kolonie in overeenstemming is met de bepalingen van artikel 5 en verdacht aangetast is of verdacht besmet is met één van de in artikel 1 genoemde ziekten, gaat het Agentschap over tot monstername en de nodige onderzoeken. Indien het klinisch onderzoek, al dan niet gepaard gaande met een laboratoriumonderzoek, de afwezigheid van één van de in artikel 1 genoemde ziekten bevestigt, kan de imker de kolonie binnen de 48 uren vanaf de vaststelling terugbrengen naar zijn oorspronkelijke bijenstand.

9. Ziekebestrijding (8)

Volken niet opgesteld zijn bij imker thuis (d)

- Wordt deze bijenkast niet binnen de 48 u, geïdentificeerd, mag het Agentschap overgaan tot vernietiging.”

KB 07/03/2007 - art. 5, KB 27/01/2009, KB 18/06/2014

9. Ziekebestrijding (9)

Verdacht besmet (ongeacht de aanleiding)

- Indien het Agentschap een bijenstand verdenkt besmet te zijn met één van de in artikel 1 bedoelde ziekten, kan het een officiële dierenarts of erkende dierenarts, eventueel bijgestaan door een assistent voor de bijenteelt, bevelen een onderzoek in te stellen.
- Indien deze onderzoeken de aanwezigheid van één van de in artikel 1 bedoelde ziekten aantonen, kan het Agentschap een officiële dierenarts of erkende dierenarts, eventueel bijgestaan door een assistent voor de bijenteelt, bevelen een epidemiologisch onderzoek in te stellen (Sinds wanneer? Herkomst? Verplaatsingen?).

KB 07/03/2007, KB 27/01/2009, KB 18/06/2014

9. Ziektebestrijding (10)

Onderscheid tussen:

A) Besmettelijk en aangifteplichtig:

acariose, Amerikaans vuilbroed, Europees vuilbroed, kleine bijenkastkever en tropilaelapsmijt.

B) Besmettelijk maar niet-aangifteplichtig:

varroase, nosebose, kalkbroed, virussen, ...

C) Verdachte sterfte

(KB 07/03/2007)

9. Ziekebestrijding (11)

A) Besmettelijke en aangifteplichtige ziekten

(Acariose, Amerikaans vuilbroed, Europees vuilbroed, kleine bijenkastkever en tropilaelapsmijt).

- Iedere imker waarvan de volken verdacht worden te zijn aangetast door een besmettelijke en aangiftplichtige ziekte, is gehouden dit onmiddellijk te melden bij het LCE van zijn provincie.
- Als de aantasting na onderzoek bevestigd wordt, bakent het FAVV een schutkring af met een straal van minstens drie kilometer.

(KB 07/03/2007)

9. Ziektebestrijding (12)

Procedure bij inrichting van schutkring

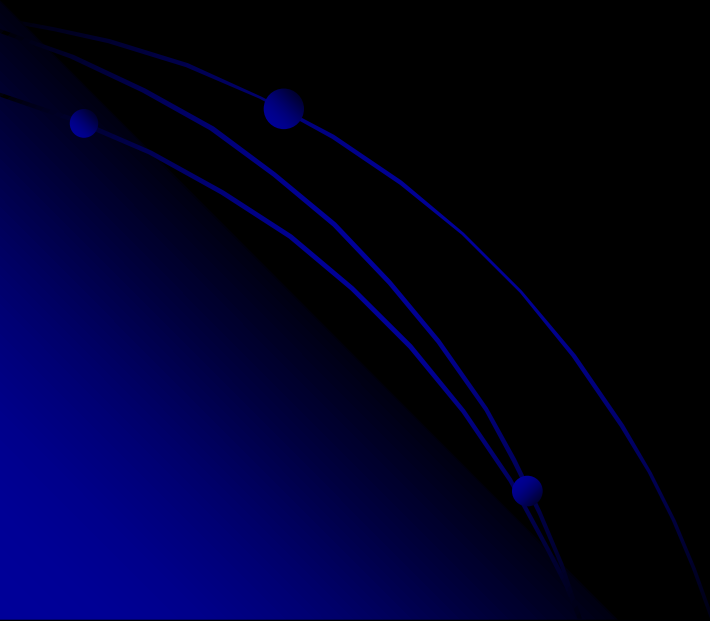
- Melding aan burgemeesters uit schutkring.
- Eventueel onderzoek van andere bijenstanden in schutkring.
- Imker verplicht medewerking te verlenen (materiaal, ...).
- Volken en materiaal mogen de schutkring niet uit.
- Andere maatregelen Voedselagentschap strikt naleven.
- Vergoeding van 125 euro per verdelgd volk mogelijk - niet voor korven - (⇒zo imker geregistreerd en budget beschikbaar).

9. Ziekebestrijding (13)

B) Besmettelijk maar niet-aangifteplichtig

(varroase, nose-mose, kalkbroed, virussen, ...)

- Geen specifieke maatregelen.

9. Ziektebestrijding (14)

C) Verdachte sterfte

- Verdachte sterfte: imker is ertoe gehouden op eigen initiatief een erkende dierenarts te contacteren die een staal kan opsturen naar het Nationaal Referentielabo of een ander erkend labo.
- Vermoeden besmettelijke ziekte ⇒ melding officiële dierenarts (FAVV).
- Indien diagnose besmettelijke, aangifteplichtige ziekte is labo er toe gehouden het LCE (lokale controle eenheid Voedselagentschap) te verwittigen ⇒ instelling procedure schutkring.

(KB 18/06/2014)

9. Ziektebestrijding (15)

Principe aanschaf en gebruik van geneesmiddelen

- Voor besmettelijke en aangifteplichtige ziekten (A): voorschrift van dierenarts, aflevering door apotheker of depothoudende dierenarts.
- Voor besmettelijke en niet-aangifteplichtige ziekten (B): geen voorschrift, verplicht aan te schaffen bij apotheker of depothoudende dierenarts.
- Oxaalzuur en mierenzuur kunnen niet gebruikt worden om varroa te bestrijden zonder voorschrift van dierenarts (binnen beperkingen van de Cascade).

(Wet 25/03/62)

9. Ziektebestrijding (16)

Cascade?

Dierenarts kan beslissen geneesmiddel toe te passen dat:

- geregistreerd is voor een andere diersoort.
- geregistreerd is voor humaan gebruik.
- geregistreerd is in andere lidstaat van de Gemeenschap.
- hij voorschrijft en laat klaarmaken bij de apotheker.

Voorwaarden voor toepassing:

- sprake van onaanvaardbaar lijden van dier.
- geen vergund geneesmiddel voor andere diersoort bruikbaar op tijdstip van toepassing (voorbeeld: Thymovar/Api-Bioxal).

Dierenarts is verantwoordelijk voor toediening.

(KB 29/06/99)

Ziektebestrijding (17)

Geneesmiddelen praktisch (a)

- Besmettelijke en aangiftplichtige ziekten (A): geen geneesmiddelen erkend.
- Besmettelijke, niet-aangiftplichtige ziekten (B): enkel geneesmiddelen voor varroa:
 - Vrij bij apotheker: Apiguard, Api Life Var, Thymovar, Oxuvar en Polyvar Yellow. Apifor 60, Oxybee en HopGuard.
 - Via dierenarts en 'cascade': Api-Bioxal, Hive Clean, MAQS.

9. Ziektebestrijding (18)

Geneesmiddelen praktisch (b)

Opmerking:

- MAQS ® Beehive Strip (mierenzuur) en Hop Guard zijn recent erkend o.a. in het Verenigd Koninkrijk: kunnen voorgeschreven worden via de Cascade, maar moeten ingevoerd worden via de groothandel (=problematisch).
- Dierenarts beschikt over Europese lijst met vrij veel andere middelen, maar die zijn bijna nooit beschikbaar in België en mogen niet gebruikt worden als er vergunde middelen voorhanden zijn (Cascade).

9. Ziektebestrijding (19)

Geval van Beevital Mycostop bij kalkbroed

- Kalkbroed is een besmettelijke, maar niet aangifteplichtige ziekte.
- Mycostop beschikt in geen enkel EG-land over een erkenning als geneesmiddel.
- Cascade dus niet van toepassing: product kan wettelijke niet gebruikt worden.

9. Ziektebestrijding (20)

Invoer bijen en hommels uit landen buiten EG:

- Mogelijk mits drie voorwaarden:
Afkomstig uit derde landen die voldoen aan de veterinairerechtelijke basisvoorwaarden (lijst 79/542/EG).
- Zendingen vergezeld van gezondheidscertificaat.
- Zendingen bevatten per kooitje niet meer dan één bijen- of hommelsoningin en twintig voedsterbijen (kastje hommels: max. 200 hommels).

↪ Noteren in register

(Beschikking 2003/881/EG).

9. Ziektebestrijding (21)

Toediening geneesmiddelen (KB 23/05/00, KB 17/09/05).

“Imker moet bezit en toedienen van geneesmiddelen die voorschriftplichtig zijn kunnen verantwoorden” KB 23/05/00).

Verder:

- geneesmiddelen bewaren in primaire verpakking.
- voorraad beperken tot behoeften voor vijf dagen, tenzij begeleiding door dierenarts (= dan eventueel tot twee maanden zo nodig) – KB 17/09/05.
- voorschriften gedurende vijf jaar bewaren - KB 10/04/00.

9. Ziektebestrijding (22)

Register 'Behandelingen en diergeneesmiddelen'

- Welke hal? Welk volk?
- Toegediend geneesmiddel en verantwoording.
- Gebruikte methode.
- Gebruikte dosis.
- Datum begin en einde behandeling.
- Eventueel aangekochte en aan bijen gevoerde honing.
- 5 jaar bijhouden.

↪ Nuttig in verband met traceerbaarheid.

(KB 14/11/03)

9. Ziektebestrijding (23)

FOD Gezondheid bijen

- Twee projecten op stapel:
 - Sanitair fonds bijen
 - Bedrijfsbegeleiding
-

10. Ziektepreventie (1)

Definitie van biociden:

- KB 22-05-2003:
“Werkzame stoffen en preparaten die, in de vorm waarin zij aan de gebruiker worden geleverd, één of meer werkzame stoffen bevatten en bestemd zijn om een schadelijk organisme te vernietigen, af te schrikken, onschadelijk te maken, ...
- In de bijenteelt:
 - bestrijden van bacteriën, mieren, wasmotten.
 - Ontsmetten van materialen waarin deze organismen zich kunnen ontwikkelen (bv. kastbodems, voederbakken).

10. Ziektepreventie (3)

Biociden

Verdere wettelijke basis:

- Europees recht:
 - Richtlijn 98/8/EG 16/02/1998
(aangevuld door verordening (EU) nr 528/2012 22/05/2012) .
- Belgisch recht: KB 22/05/2003.

10. Ziektepreventie (3)

Verordening 8/1998/EG klasseert de biociden in 4 groepen en 23 producttypes (PT).

De vier groepen:

- Groep 1 – Ontsmettingsmiddelen
- Groep 2 – Conserveringsmiddelen
- Groep 3 – Plaagbestrijdingsmiddelen
- Groep 4 – Andere biociden

Groep 1 – Ontsmetting

- PT1: Menselijke hygiëne
- PT2: Privégebruik en openbare gezondheid

• **PT3: Veterinaire hygiëne**

• **PT4: Materiaal /voeding**

- TP5: Drinkwater
- PT6: Conservenconserveringsmiddelen
- PT7: Filmconservering
- PT8: Houtconservering
- PT9: Vezels, leer, rubber, gepolymeriseerde middelen
- PT10: Metselwerk
- PT11: Vloeistofkoeling- en verwerkingsystemen
- PT12: Slijmbestrijding
- PT13: Metaalbewerkingsvloeistoffen

- PT14: Rodenticiden
- PP15: Aviciden
- PT16: Mollusciden
- PT17: Pisciciden

• **PT18: Insecticiden, acariciden, ...**

• PP19: Insectenwerende stoffen en lokstoffen

Groep 2 - Conservering

Groep 3 - Plaagbestrijding

Groep 4 - Andere biociden

- PT20: Conservering voeding dieren
- PT21: Aangeiwerend
- PT22: Balsemen en opzetten
- PT23: Bestrijding gewervelde dieren

10. Ziektepreventie (5)

Website FOD Volksgezondheid:

<http://www.health.belgium.be/internet2Prd/groups/public/@public/@mix/ednews/documents/ie2divers/19100346.pdf>

deze pagina [printen](#)   de

Terug naar
Milieu

biociden en andere
producten

**Lijst van toegelaten
producten**

gen

toelating van biociden

toelating of
aanwijzing?

Lijsten van toegelaten biociden

Lijsten van toegelaten biociden/toelatingshouders/actieve stoffen

- [lijst van toegelaten biociden](#)
- [Lijst van toelatingshouders \(.PDF\)](#)
- [Lijst van actieve stoffen \(.PDF\)](#)
- [procedures aanvraag tot registratie erkenning als geregistreerd verkoper/g](#)

Nom du produit et détenteur d'autorisation - Productnaam en toelatingshouder								
Danger Gevaar	Phrases-R R-Zinnen	Danger GHS Gevaar	Code-H-C ode	Code-EU H-Code	Classe Klasse	Type	Forme Vorm	Date fin autorisation Einddatum toelating
Substances active - werkzame bestanddelen						Lien vers acte d'autorisation - Link naar toelatingsakte		

NOTIF548 grotamar® 71 - grotamar® 71 Firme Firma SCHUELKE & MAYR BELGIUM								
C	R21/22 R34 R52				Not classified	6	liquide vloeistof	15/03/2013
3,3'-methylenebis[5-methyloxazolidine] - Oxazolidin						http://www.health.belgium.be/pdf/NOTIF548.pdf		
NOTIF541 grotamar® 82 - grotamar® 82 Firme Firma SCHUELKE & MAYR BELGIUM								
C	R34				Not classified	6	liquide vloeistof	15/03/2013
3,3'-methylenebis[5-methyloxazolidine] - Oxazolidin						http://www.health.belgium.be/pdf/NOTIF541.pdf		
NOTIF283 grotanol ® SR 1 - grotanol ® SR 1 Firme Firma SCHUELKE & MAYR BELGIUM								
C	R34 R43				Not classified	13 2	liquide vloeistof	31/12/2012
Pyridine-2-thiol 1-oxide, sodium salt .alpha.,.alpha.'.alpha.-trimethyl-1,3,5-triazine-1,3,5(2H,4H,6H)-triethanol						http://www.health.belgium.be/pdf/NOTIF283.pdf		
NOTIF284 grotanol ® SR 2 - grotanol ® SR 2 Firme Firma SCHUELKE & MAYR BELGIUM								
C	R21/22 R34 R52				Not classified	13 2	liquide vloeistof	31/12/2012
3,3'-methylenebis[5-methyloxazolidine] - Oxazolidin Pyridine-2-thiol 1-oxide, sodium salt						http://www.health.belgium.be/pdf/NOTIF284.pdf		

10. Ziektepreventie (7)

Groep 1, PT3:

- Biociden voor veterinaire hygiënedoeleinden met inbegrip van producten die gebruikt worden in ruimtes waarin dieren gehouden worden (=diverse soorten bijenkasten).
- Voorbeelden:
 - melkzuur (Astri-Din, ...)
 - salicylzuur (Actisan, ...)
 - iodine (Astri-UC)

10. Ziektepreventie (8)

Groep 1, PT4:

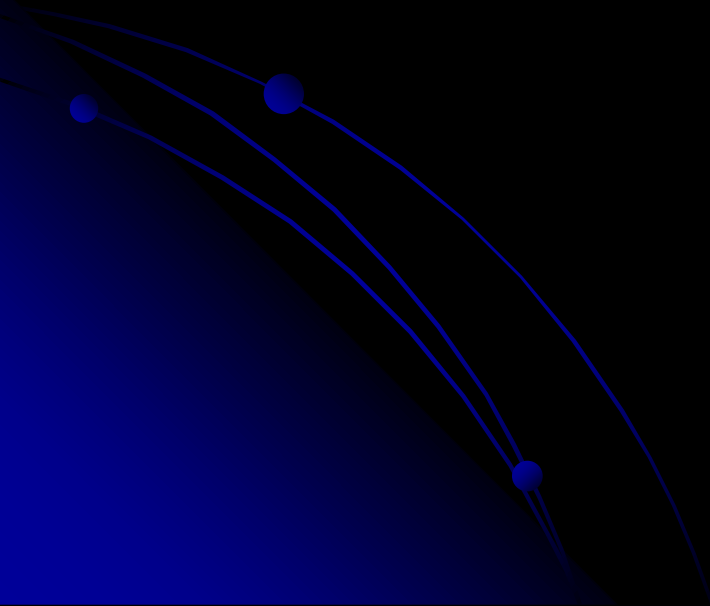
- Ontsmettingsmiddelen voor oppervlakten in contact met voedingswaren en dierenvoedsel, bv. ontzegelmessen, honingemmers, slingers, honingbokalen, voederbakken, enz.

Voorbeelden:

- natriumhypochloriet (Perform, ...)
- waterstofperoxide (Perform, ...)
- ethanol (Alko-Cid, ...)
- Producten van deze groep zijn getest op residuen.

10. Ziektepreventie (9)

Groep 3, PT18:

- Bestrijding van insecten e.a. geleedpotigen.
 - Voorbeelden:
 - alpha.-cyano... (Baygon, ...) \Rightarrow mieren.
 - ijsazijn (perazijn) \Rightarrow wasmotten.
-

10. Ziektepreventie (10)

- Bijtende soda en ijsazijn blijven toegelaten.

Maar opgepast:

- Actieve substanties zoals oxaalzuur, mierenzuur, coumaphos, fluvalinaat, thymol, cymiazol, flumethrine, amitraz, ... staan niet op de lijst van de biociden (15/12/2012) en mogen dus niet als biociden gebruikt worden in de imkerij.

Einde - Dank voor uw aandacht

Vragen?

gderoeck@telenet.be

